

Становище

От проф. д-р Венетка Иванова Кацарска, преп. в Тракийски
Университет, Педагогически факултет, гр. Стара Загора

ОТНОСНО: представените материали на Румяна Николова Цветкова за присъждане на образователната и научна степен „доктор” , научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика (Социална педагогика), шифър 05.07.01

Представени за рецензиране са дисертационен труд на тема: „Социализацията на децата в детската градина чрез ЛОДИ – модела”, автореферат на труда и пет публикации.

Дисертационният труд, разработен от Румяна Цветкова под ръководството на доц. д-р П. Терзийска е посветен на актуална тема. Социализацията на децата, и в частност на децата със специални образователни потребности, остава все още недостатъчно добре изяснен процес, независимо, че публикации в това отношение не липсват. Известно е, че социализацията на личността протича по време на целия жизнен път, но особено важно значение има при децата. В тази връзка фокусирането на вниманието на докторантката и научният ѝ ръководител върху социализацията на три - седемгодишни деца оценявам много положително.

Първата глава е посветена на проблема за социализацията и интеграцията на децата със специални образователни потребности.

Представят се теоретични аспекти на социализацията, обсъждат се и интеграцията, интегрираното и включващо обучение на посочената категория деца. Докторантката Румяна Цветкова манифестира познаване на много литературни източници, независимо от факта, че списъкът би могъл да бъде продължен (напр. с публикации на Пл. Братанов, Д. Гюров, други публикации на Ив. Карагьозов, Д. Левтерова, В. Шошева, К. Караджова и др.).

Положително може да се оцени опита да се разгледа съдържанието на основни понятия, с които се оперира в дисертационното изследване – социализация, интеграция, интегриращо обучение, включващо обучение и др.

Мисля, че темата на дисертацията предполага вниманието да се фокусира повече върху социалната среда, педагогическото взаимодействие, възпитанието и други концепти, а не толкова върху обучението, независимо, че интегрираното обучение е от особена важност в наши дни.

Втора глава е посветена на ЛОДИ – модела от ерготерапията. При представянето му докторантката демонстрира компетентност. Описана е същността на модела, неговата структура, личността, околната среда, дейностите, изпълнението на дейностите. Освен коректното представяне на ЛОДИ – модела като цяло, Румяна Цветкова поставя важен акцент в тази част на дисертацията – отделя място на ролята на изкуствата и игротерапията. Без съмнение, в тази възраст и при използване на разглеждания модел те имат особено важно значение.

В третата глава на дисертацията е представена концепцията на изследването. Като цяло тя е структурирана и представена добре. Приятно впечатление прави, че докторантката, под ръководството на научния й ръководител е осъществила и констатиращ и формиращ експеримент.

В четвърта глава са представени резултатите от експерименталното изследване. В съответствие и с названието на главата е представена математико-статистическа обработка на получените резултати относно самочувствието, активността и настроението на 3-7 годишните деца със специални образователни потребности. Такава обработка, както е известно, има важна роля, особено за приемане на резултатите като достоверни и значими. Положително може да се оцени факта, че резултатите са визуализирани в таблици и графики. Това несъмнено дава добра възможност по-добре да се възприемат, а също и да се интерпретират. Би могло да се разшири частта, която се отнася до експертния психолого-педагогически анализ на резултатите.

Чрез осъщественото дисертационно изследване и прилагането на ЛОДИ – модела, докторантката Румяна Цветкова прави и научни приноси по отношение на социализацията на децата със специални образователни потребности. По мое мнение най-важните от тях са апробирането на ЛОДИ – модела и САН – теста. Това има значение и за теорията и за практиката у нас. Вероятно в това отношение докторантката ще продължи да работи за да детайлизира условията за прилагане на модела, разширяване на групите деца и интерпретирането на резултатите.

Авторефератът представя в синтезиран вид дисертационния труд и е подготвен в съответствие с неговото съдържание. Съставен е като цяло в съответствие с общите изисквания.

Списъкът на публикациите включва пет статии и доклади, откпечатани в периода 2008 – 2012. Всички са самостоятелно разработени, което оценявам положително. В тях са представени основни положения, отразени в дисертационния труд, което приемам като възможност да се представят публично и както вече се отбеляза, своевременно, научно-изследователските интереси, тези и постижения на докторантката.

Публикациите са важно доказателство за това, че интересът към разглежданата проблематика е траен и продължава вече няколко години.

Заключение:

На основание изложеното, предлагам с убеденост, на Румяна Николова Цветкова да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” , научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика (Социална педагогика), шифър 05.07.01

София, 30. 10. 2012г.

Подпис:

(Проф. д-р Венетка Кацарска)